

A muraközi ló küllemi- és mozgásbírálata

készítette: Várhelyi Vanda Kisanna
2022

Bírálat előtt

- Bírálati lap fejlécének kitöltése (minden lapon!)
- Azonosítás
  - Lóútlevel adatainak ellenőrzése, egyedi jelölés leolvasása
- Méretfelvétel
  - Marmagasság mén: 150-160 cm kanca: 146-160 cm
  - Övméret – a bottal mért marmagasság 120-150%-a (övm/bmm*100)
  - Szárkör – mén: 20-25 cm kanca: 19-24 cm
- **Elsődleges nemi jelleg**
nemiszervek megléte, állapota
- **Pontozás**
  - 2-nél több pont levonása indokolandó, testrészek összevont bírálatánál már 1-1 pont levonás is

Mennyit számít a kondíció

Összbenyomás 0-10 pont

A bírálóban kialakult összkép, ahol figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat, és a tenyészcélnak való megfelelést.

Ide tartozik

- harmonikus testfelépítés - testtájak összhangja;
- esztétikai élmény;
- kisugárzás
- **fajtajelleg**

Előfordulhat, hogy az összbenyomás alapján kedvezőbben ítélünk meg egy lovat, mint a részletes bírálat során és fordítva!

Fotó: Jancsó Rita

Nemi jelleg 0-5 pont

- Elsődleges nemi jelleg – nemiszervek megléte, állapota
- Másodlagos nemi jelleg

Arányosság 0-5 pont

A test egészének önmagához is viszonyított arányossága.

Fontos, hogy minden szemszögből bíráljuk vízszintesen és függőlegesen, úgy mint...

- **oldalnézetből** a ló elülső, középső és hátulsó részének arányát (1:1:1), a lábak erősségét, hosszát a törzshöz viszonyítva;
- **szemből** a mellkas szélességét, mélységét;
- **hátról** a far szélességét.

Szervezeti szilárdság

lapocka, váll, ágyék feszsége

0-5 pont

- **Lapocka** – feszes kötésű, izmos. Igáslovaknál ugyan elfogadott a meredekebb lapocka, azonban a kettőshasznúság érdekében preferálandó a dőlt lapocka (a lapocka felkarral bezárt szöge minél kisebb legyen $90 - 125^\circ$)

Közepesen dőlt lapocka

Szervezeti szilárdság

lapocka, váll, ágyék feszsége
0-5 pont

- **Váll** – felkarral együtt izmoltsága a használhatóság biztosítója. Erősen kötődjön a mellkashoz, gyenge szerkezeti szilárdságra utal ha laza és elálló.
- **Ágyék kötése** – középhosszú, széles, izmos, jól kötött

Fej, fejtűzés 0-5 pont

Testtel arányos, közepes, inkább kicsi, finom egyenes vagy enyhén csuka profilvonalú, széles homlokú fej kifejező szemekkel.

Középmagas fejtűzés kívánatos.

A FEJ és A FEJTÜZÉS

(göromba vagy
durva)
burkolt fej

finom
fej

EGYENES- FÉLKOS- KOS- JUH- CSUKA- ÉK- ÖKÖRFEJ

rosszindulatu ló
feje

magas- közepmagas- alacsony-
fejtüzés

ijedős
ló feje

Nyak, nyakillesztés 0-5 pont

A nyak középhosszú izmos. Kisebb hiba a kislekben terhelt nyak mint az izomszegény deszka- vagy szarvasnyak.

A nyak és a mar közötti átmenet elmosódott, közép magas, magas nyakillesztés kívánatos.

A FÜL
és
A NYAK

Test felsővonala

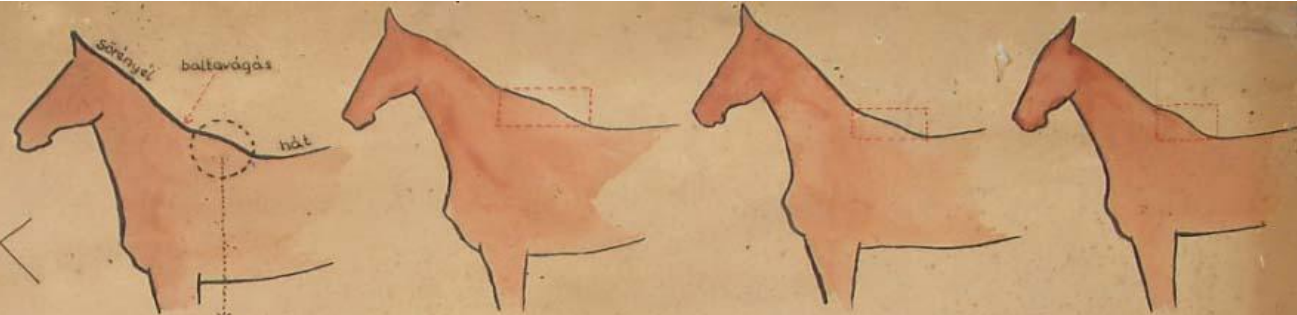
mar, hát, ágyék

0-5 pont

- **Mar** – nem kifejezett, kissé elmosódott jól izmolt
- **Hát** – biztosítson jó nyeregtájékot, széles, izmos, középhosszú, kívánatosan egyenes
- **Ágyék** – középhosszú, széles, izmos, jól kötött

AMAR,
A HÁT és
AZ ÁGYÉK

szabályos mór

magas, hosszú-

középmagas hosszú- magas rövid

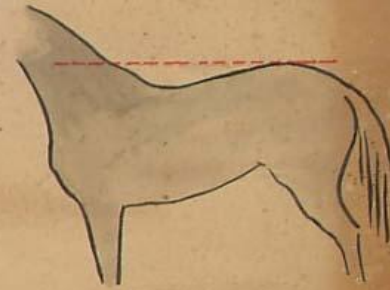
alacsony-rövid-

kerek- süppedt mór

A HÁT

egyenes hát

elbremélyedt hát

hajlott hát

ponly hát

szekessy
1992

szabályos, lazakötésű, roskadt, ponlyágyú

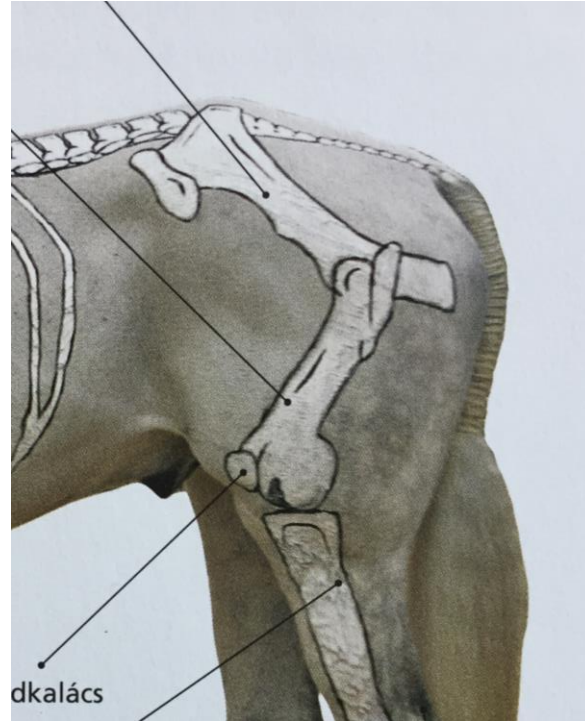
Far

0-5 pont

Széles, izmos, kissé lejtős és barázdált

Jól izmolt

Rövid, csapott (gyakori hiba)

A FAR
A FAROKTÜZÉS és
A FAROKALAKULÁSOK

A faroktüzés

magasan tűzött farok
alacsonyán tűzött farok
faroktüzés fogalma

egyenes far
vizzintes far
barázdált far

FAROK-
ALAKULÁSOK

uszály-
farok

zászlós farok

dinnye far
alma far
csapott far
fedeles far

Szügy, mellkas, has 0-5 pont

- **Szügy** – közepszéles vagy széles, izmos
- **Mellkas** – mély és dongás
- **Has** – kellő terimés takarmány befogadására képes, testtel arányos.

A SZÜGY-
A HAS,- és
A MELLKAS,-
ALAKULÁSOK:

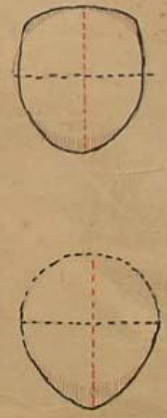

mély szügy   keskeny-
széles, vagy   oroszlán szügy
hiba az
üres szivtájék

felhúzott has   agár has
hengeres has   szalma has

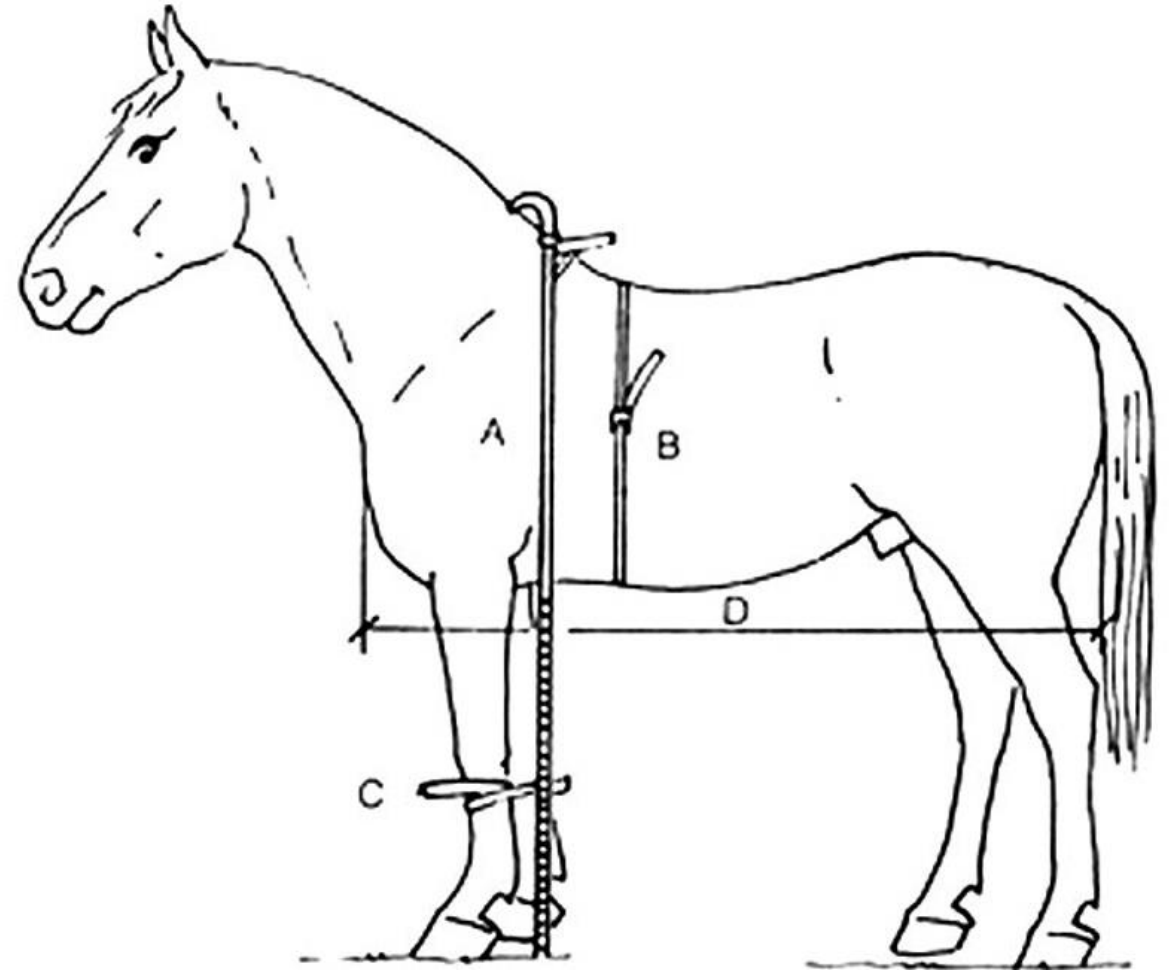
MELLKAS-
KERESZTMETSZETEK:

kakas szügy
súlyom szügy

Marmagasság 0-5 pont

- 5 pont – 150-155 cm
- 4 pont – 148-149 cm / 156-157 cm
- 3 pont – 146-147 cm / 158-159 cm
- 2 pont – 145 cm / 160 cm
- 1 pont - <145 cm / 160cm<

A – marmagasság
B – övméret
C – szárkörméret

Csontozat 0-5 pont

A szárkörméret kiválóan mutatja a szervezet finomságát vagy durvaságát, méretfelvétele a bal elülső láb legvékonyabb pontján történik fél centiméter pontossággal.

- 5 pont – 21-22,5 cm
- 4 pont – 20-20,5 cm / 23-23,5 cm
- 3 pont – 19-19,5 cm / 24-24,5 cm
- 2 pont – 18,5 cm / 25 cm
- 1 pont - <18,5 cm / 25 cm <

22 cm

25 cm

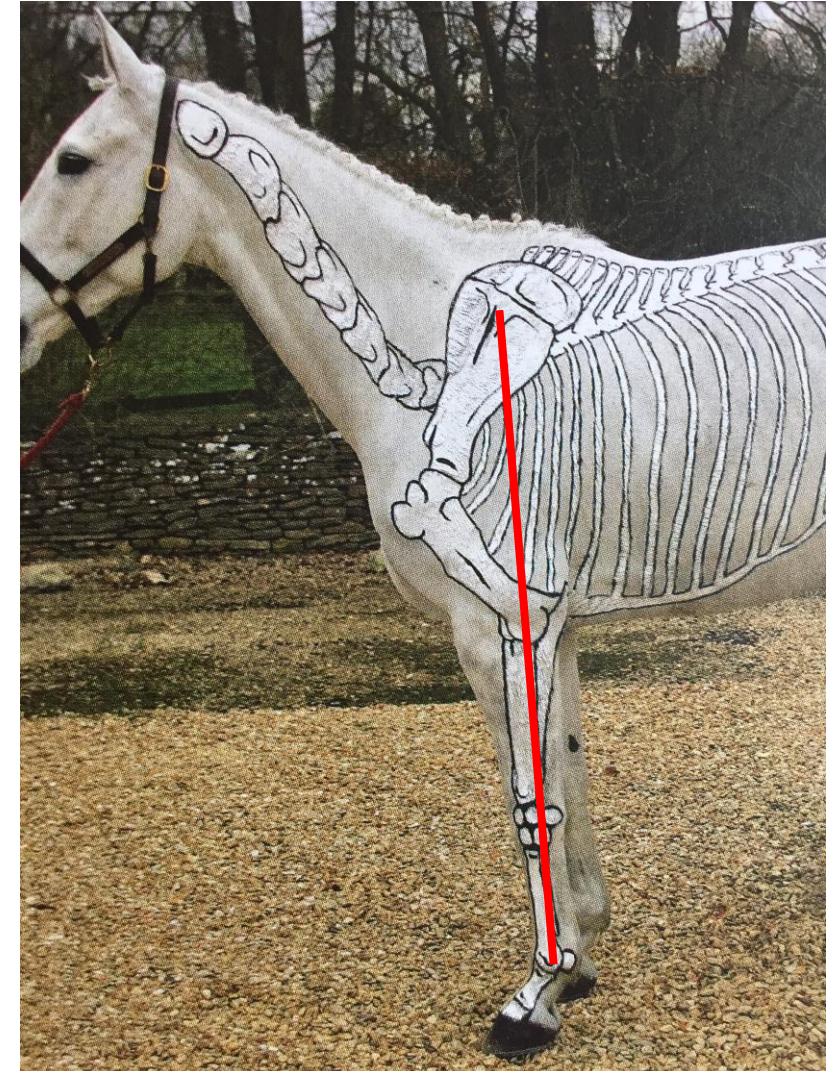
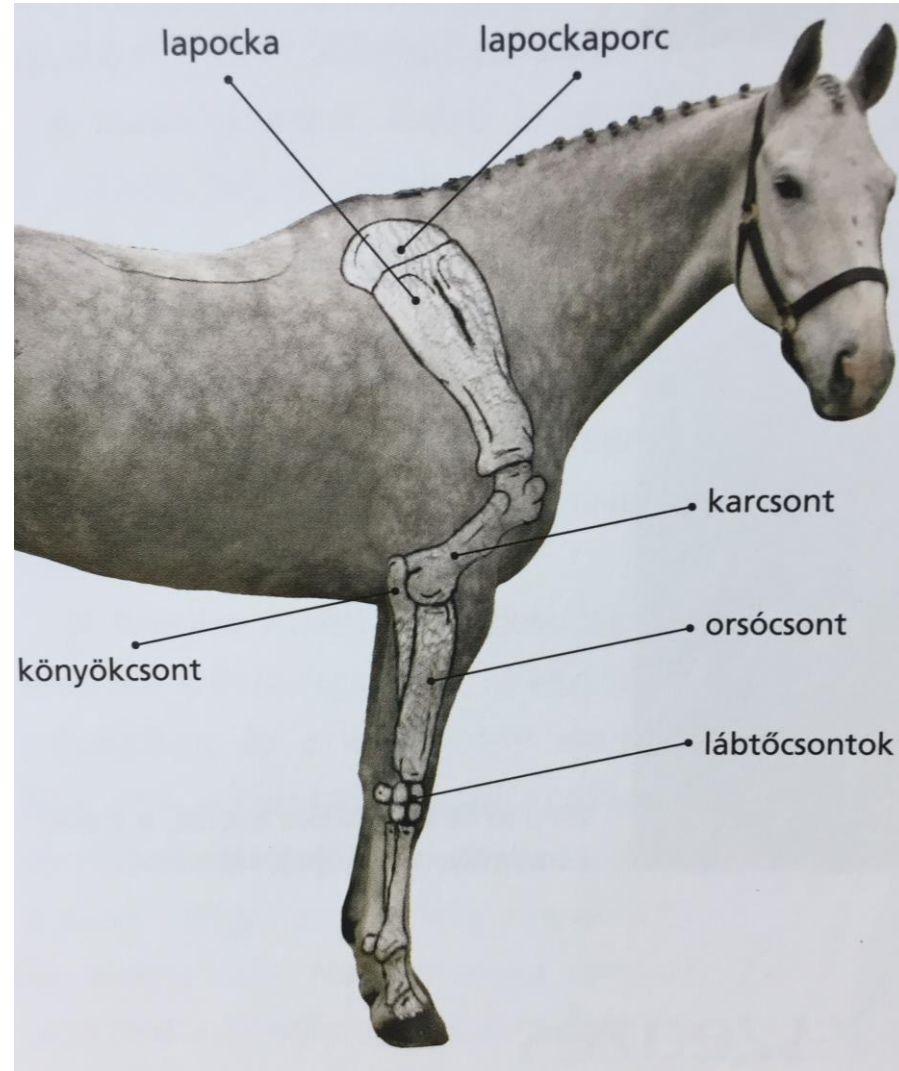
Elülső lábak oldalról 0-5 pont

Az elülső láb tengelye oldalról nézve egyenes és függőleges. Ha a lábtónél hátrafele megtörik borjúállásról, ha előrefelé térdes lábállásról beszélünk. Mindkettő hiba, a borjúállás a használhatóság tekintetében súlyosabb!

Hiba az előre, vagy hátraállított lábállás.

A szár hossza nem haladhatja meg az alkar 2/3-ának hosszát!

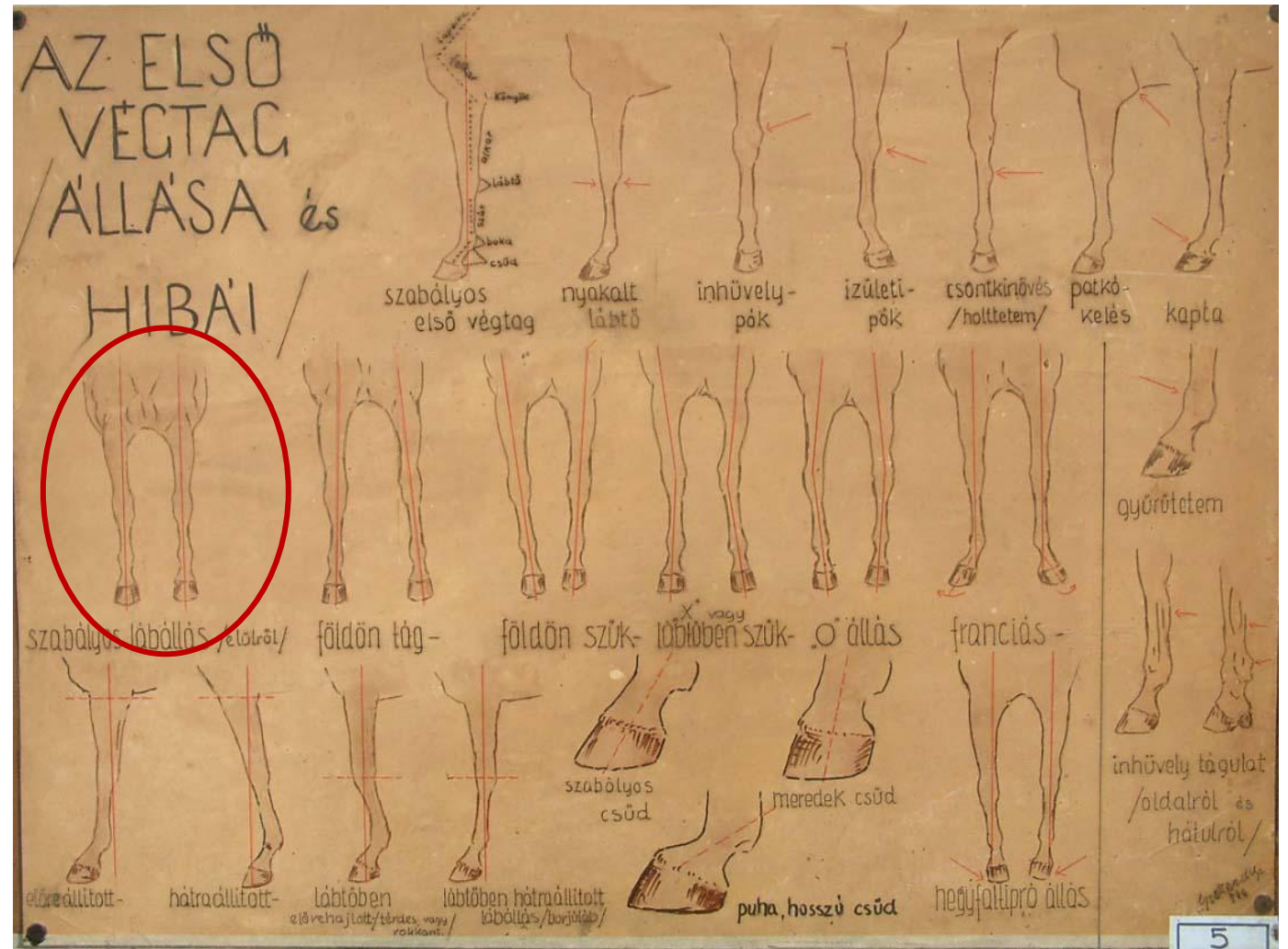
A csüd $45 - 55^\circ$ -ot zár a talajjal. Az ennél meredekebb csüd rugalmatlan, a laposabb szögű rendszerint gyenge.

Elülső lábak előlről 0-5 pont

A vállbúbból lebocsájtott függőlegessel kell egybe esnie a láb tengelyének.

Gyakori hibák a mellékelt ábrán. Sajnos a muraközi esetében sok hasonló hibával találkozunk.

Hátulsó lábak oldalról

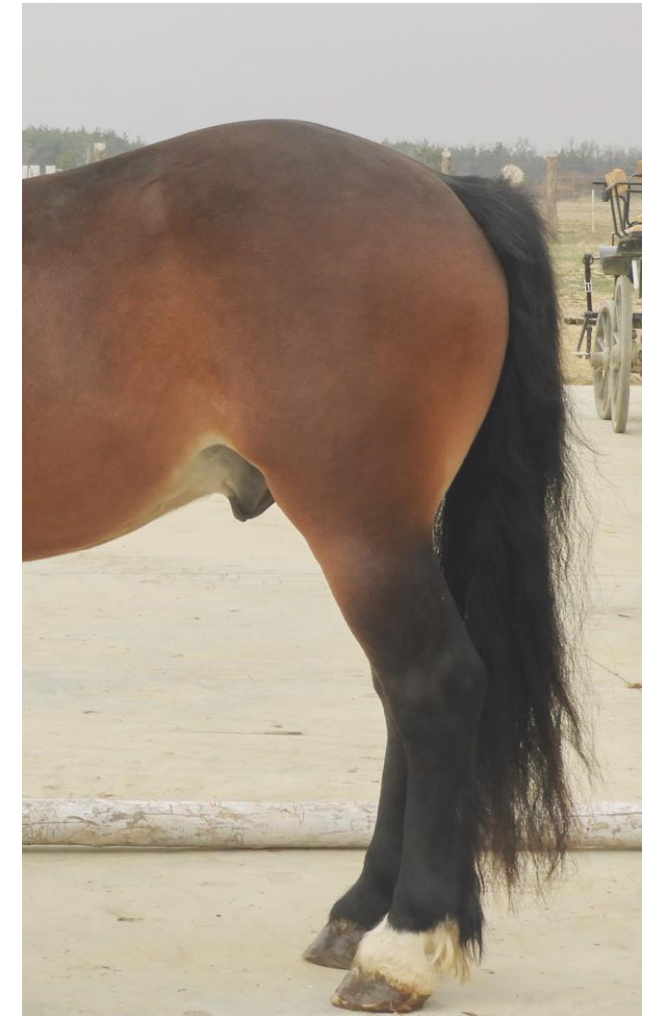
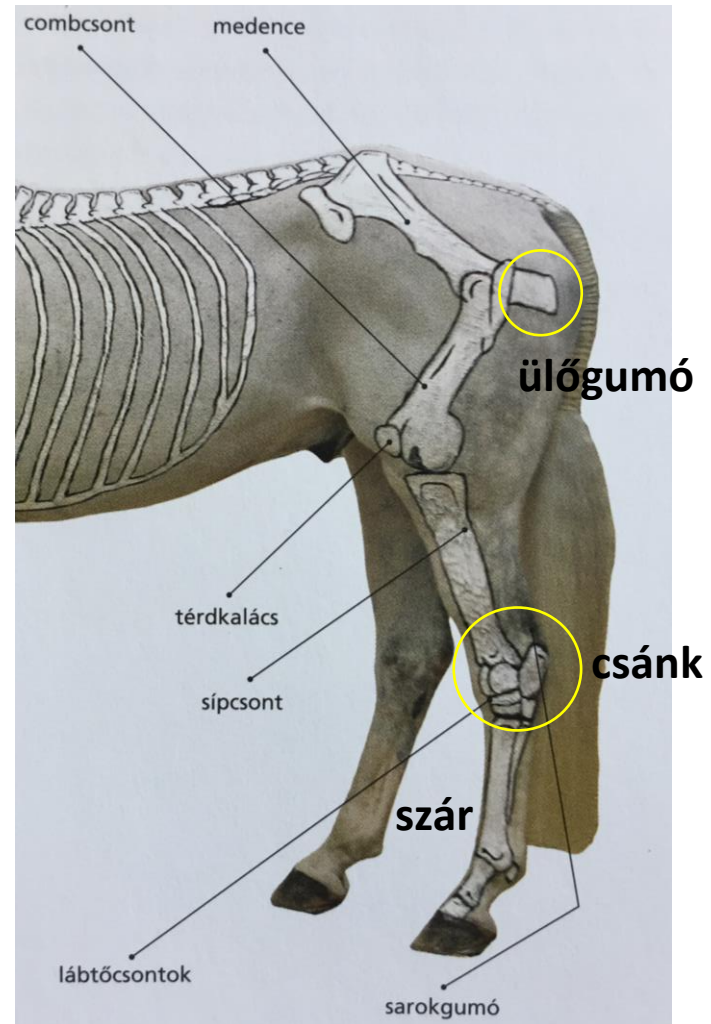
0-5 pont

Az ülőgumóból lebocsájtott egyenes egybeesik a hátulsó szárral.

Az alcomb jól izmolt, a szár inai erősek.
Az alcomb hosszú, a szár rövid, a csüd muraközi esetében zömök, erős.

A muraközínél kis mértékű kardosság elfogadható, a nyitott csánk hiba.

A hátulsó csüdök valamivel meredekebbek az elülsőkénél, talajjal bezárt szöge $50 - 60^\circ$. A meredekebb csüd rugalmatlan, a laposabb szögű rendszerint gyenge.

Enyhén kardos

Extrém kardos

Nyitott csánk

Hátulsó lábak hátulról 0-5 pont

A szabályos hátulsó láb tengelye egybeesik az ülőgumókból lebocsájtott függőleges egyenessel.

Ha a csánk ízületek beljebb esnek azt tehenes/gacsos állásnak nevezzük, ha a tengelyen kívül, azt dongás lábállásnak

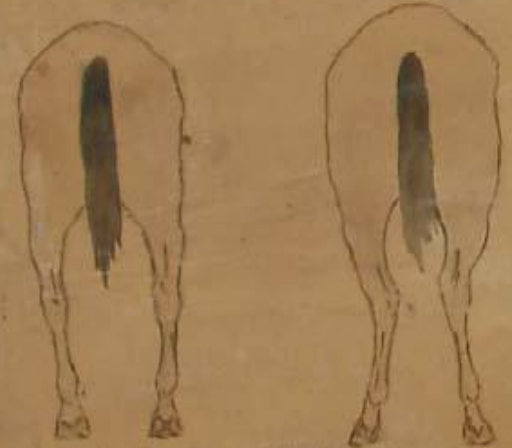
A fajtarekonstrukcióban nagyon gyakran előforduló hiba a talajon szűk állás és járás, mely nem kívánatos.

A HÁTSÓ LÁB, a COMB és a CSÁNK

szabályos hátsó láb   kardállás   karóállás   has alá állított -   hátra állított lábállás

dongás állás   tehén, vagy gacsos állás

nyurga comb   béka comb   nyúl comb / hátulról és oldalról /

szabályos csánk   rövid csánk   kivágott csánk   keskeny csánk   fűzött csánk   burkolt csánk   csánkpók   őztetem   nyúltetem   sarokpók   inhüvelypók   tokszalagtágulás

Paták

arányosság, szilárdság
0-5 pont

Kívánatos a korrekt szerkezetű, egyenletesen kopó pata.

Elülső paták:

Szöge: 45 – 55 °

Aránya: hegyfal:oldalfal:sarokfal

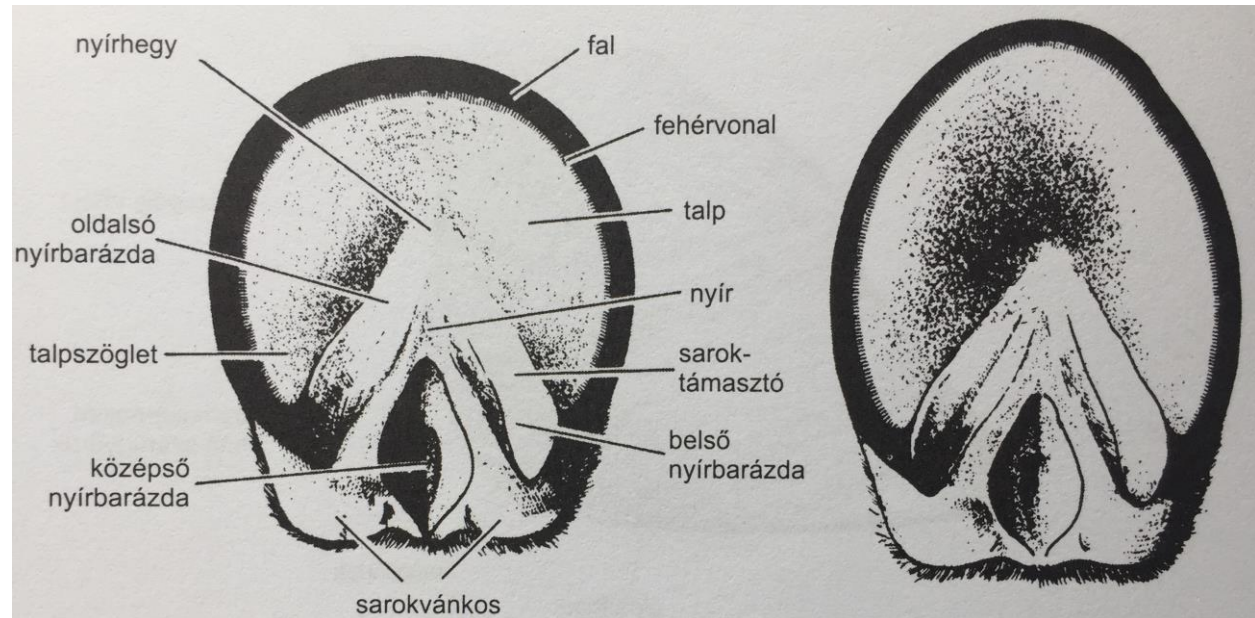
3 : 2 : 1

Hátulsó paták:

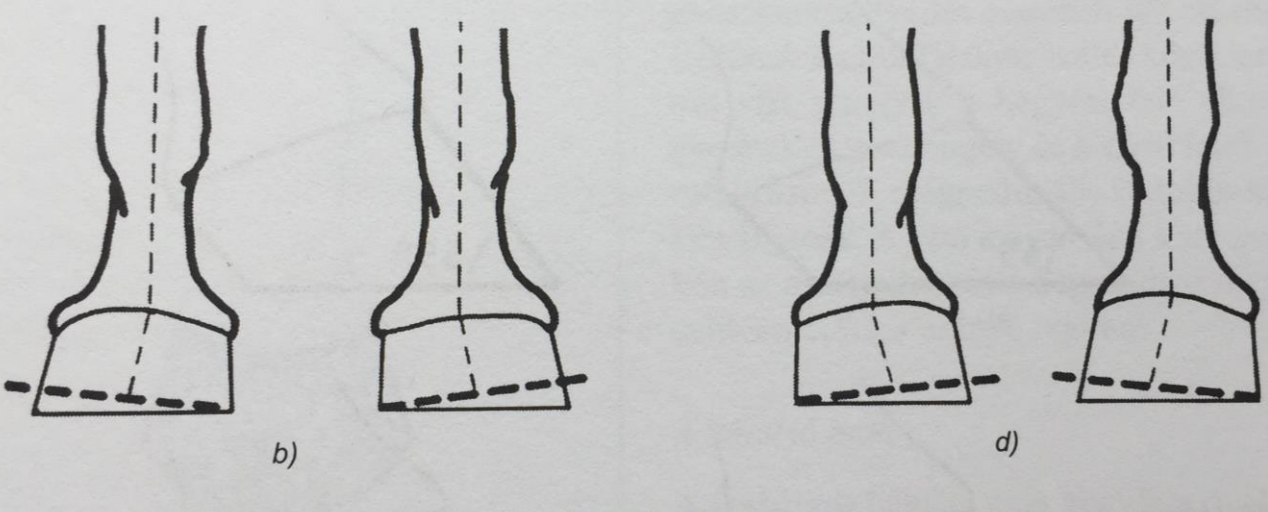
Szöge: 50 – 60 °

Aránya: hegyfal:oldalfal:sarokfal

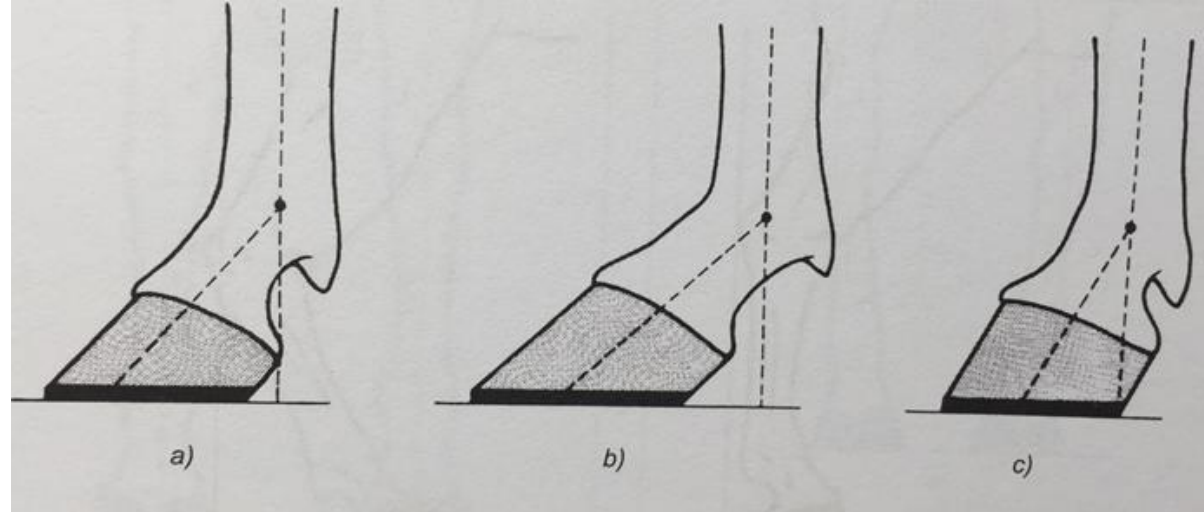
4 : 3 : 2

A muraközinél sajnos gyakori (gyakran az elmaradt lábvégápolás okán) a deformált, terült pata. A freibergi sokat javított ezen a téren.

211. ábra. a) Franciás pataalakulás túl hosszú külső fal miatt;
 b) hegyfaltipró állás túl hosszú belső fal miatt

206. ábra. Egy szabályos lábvég-patatengellyel rendelkező pata oldalnézeti képe:
 a) szabályos; b) túl puha; c) túl meredek

Ízületek 0-5 pont

Terjedelmes, de száraz
ízületek kívánatosak,
amelyek arányosak a ló
tömegességével.

Túl finom, melegvérűs

Izmoltság 0-5 pont

A jóizmotság az erő kifejtés egyik fő feltétele, munkaló révén erre nagy figyelmet kell fordítani.

Szőrzet

Sörény, bokaszőr

0-5 pont

A sörény egyoldalra fésülhető

A bokaszőr nem túl dús

kívánatos

sok és dús

Mozgásbírálát

Megítélése lépésben és ügetésben történik oldalról, szemből és hátulról. Minden jármódban élénk, könnyed, térnyerő, közepesen akciós.

Lépés

Hossz 0-10 pont

Az inga kilengésének hosszát kell értékelni, ez átlagosan 70-90 cm. Ideálisan az első patanyomába bele-, vagy azon túllép.

Lendület 0-10 pont

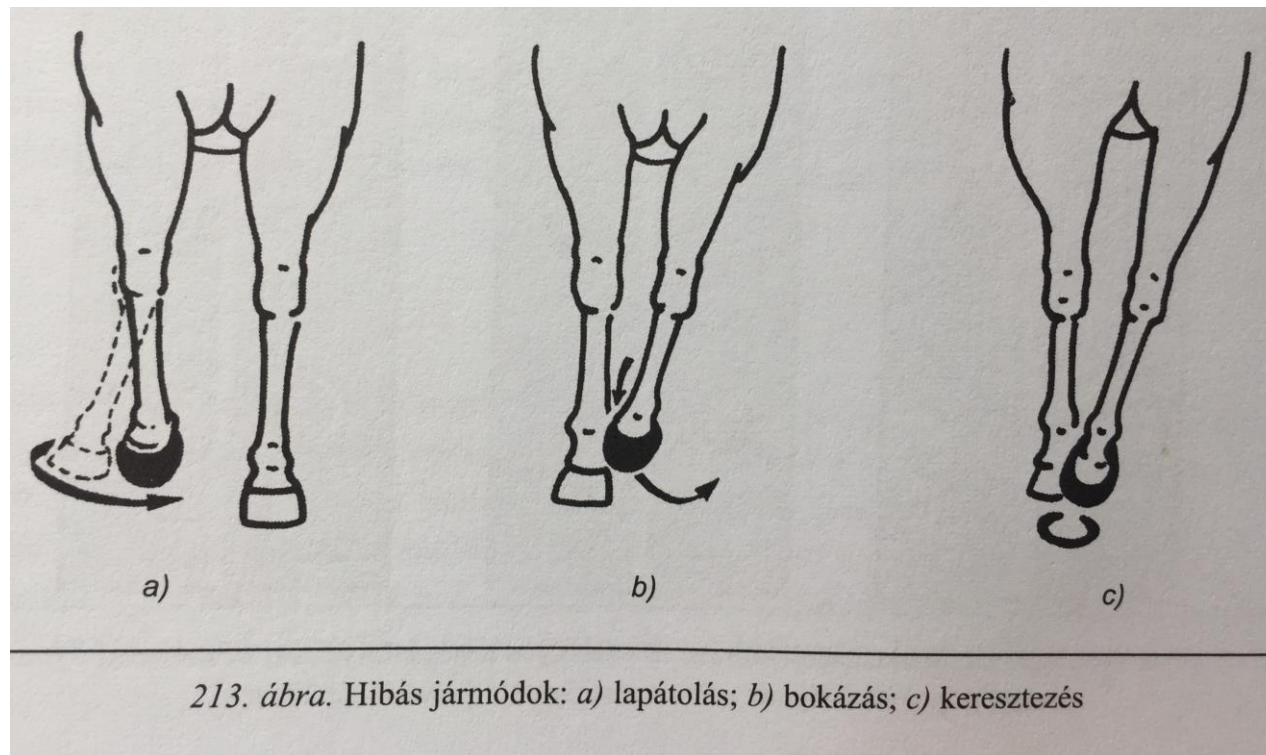
Akciósság: eléggé emeli-e a lábát, előretörekvő, élénk

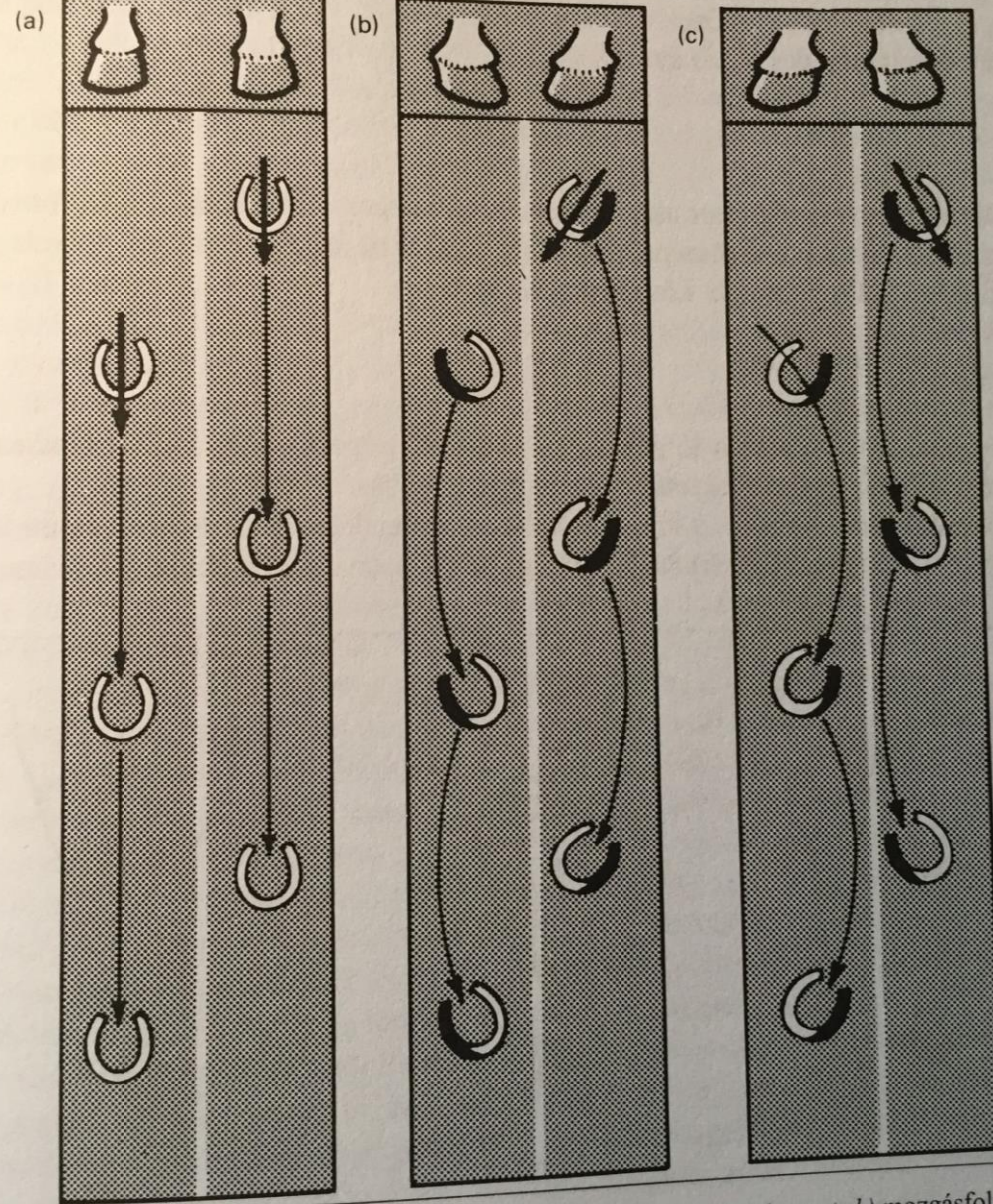
Lépés

Szabályosság 0-10 pont

Négy szabályos ütemben egymást követő patadobbanás kell hallani. A lábak tengelye szemből és hátulról nézve is a mozgás irányával és az egyenesre állított ló gerincével párhuzamosan halad.

További elnevezések: a) kanalazás b) kaszálás c) zsinórozás

212. ábra. Az elülső lábak mozgásfolyamata: a) szabályos mozgásfolyamat; b) mozgásfolyamat hegyfaltipró lábállásnál; c) mozgásfolyamat franciás lábállásnál

Ügetés

Hossz 0-10 pont

A muraközi lónál már 200-250 cm jónak értékelhető

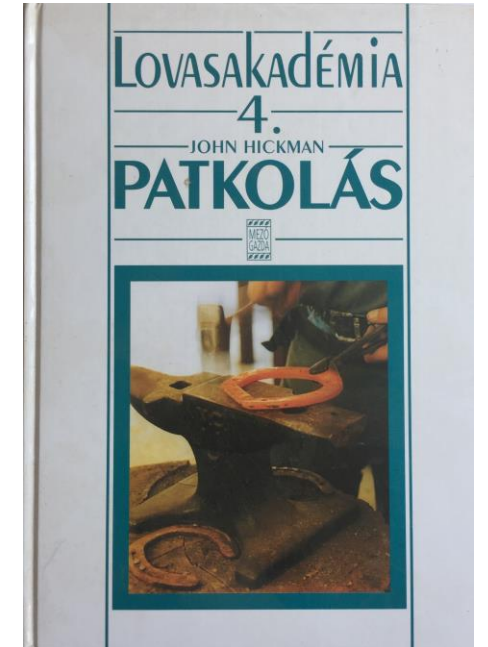
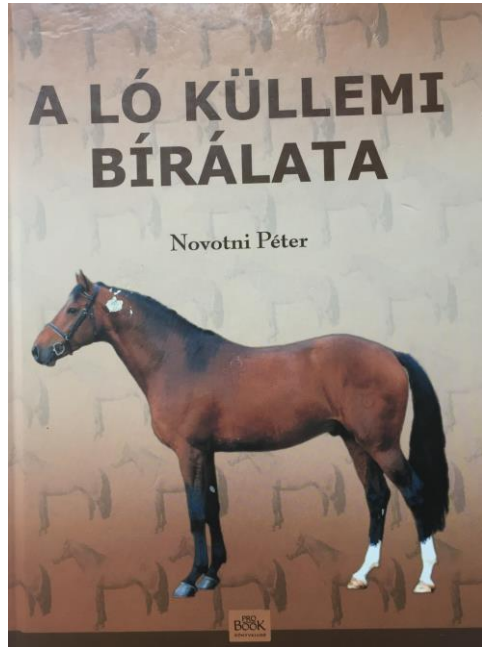
Lendület 0-10 pont

A lapocka dőlésének szöge nagyban befolyásolja az elülső lábak térölelését. A tolóerő kifejtéséhez a hát, a far és a hátsó végtagok izomzatának könnyed, de erőteljes munkája szükséges, továbbá a csánkok korrekt szögelése a súlypont alá lépéshez. Cél a hidegvérű lónál lendületesebb, haladósabb ügetés.

Szabályosság 0-10 pont

Két szabályos ütemben egymást követő patadobbanás kell hallani. Oldalról a lebegési fázis bírálendő, annak hiányában, nehézkes, mackós. A lábak tengelye (akár a lépésnél) szemből és hátulról nézve is a mozgás irányával és az egyenesre állított ló gerincével párhuzamosan halad.

Felhasznált irodalmak és képek/ábrák

Az előadásban szereplő ábrákat Szekendy Szaniszló készítette.

MURAKÖZI LÓ
TENYÉSZTÉSÉÉRT EGYESÜLET

TENYÉSZTÉSÉÉRT EGYESÜLET
MURAKÖZI LÓ

